

Міністру екології та природних ресурсів України п. Семараку.

Вельмишановний Остапе Михайловичу! Звернутися до Вас мене змусила вкрай загрозлива ситуація зі станом популяцій і чисельністю лося європейського. Так сталося, що цей вид ссавців, через крайнє виснаження його запасів останні 15 років є стабільним кандидатом до національної Червоної книги, який, однак, не включений туди лише по причині відвертого саботажу з боку співробітників Міністерства екології и природних ресурсів і Державної агенції лісових ресурсів України. Причина - прагнення у будь який спосіб зберегти лося як трофейний вид, нехай навіть і під приводом селекційного відстрілу.

Лось традиційний вид лісової зони Європи. При благополучному стані популяцій звичайний в Лісостепу і навіть на півночі степової зони. У західній і центральній Європі був винищений. Деяке відновлення ареалу сталося тільки після заходів рішучої охорони, зроблених в першій половині ХХ ст. Лось є традиційним видом української фауни, стан якого популяцій в 1930-х роках через масове застосування нарізної вогнепальної зброї вже був більш ніж жалюгідним. Однак охоронні заходи, задіяні в 1950-роках на території колишнього СРСР, призвели до небувалого за 200 років спалаху чисельності виду в Європі. В результаті в 1970-1980-х роках його поголів'я в Україні налічувало 14-16 тис. особин. У той час лось був не просто мисливським, а й промисловим видом, якого добували на експорт. Однак із середини 1990-х років через дозвіл нарізної мисливської зброї та браконьєрського свавілля на тлі тотальної корупції в Україні відбувся обвал його запасів і чисельності. За наявними експертними оцінками тоді в Україні відстрілювали як мінімум по 5-6 тис. лосів на рік. Особливо неприємною є та обставина, що процес неконтрольованого винищення також відбувався в Центральній Росії і Білорусії, звідки постійно живилася українська популяція лося, що ставить в принципі під сумнів принципову можливість її сучасного стрімкого відновлення як це трапалося в 1960-х роках.

За останні 10 років згідно офіційних даних чисельність лося в Україні коливалася від 4 до 6 тис. голів. У вчених є всі підстави не вірити цим даним, оскільки ареал виду на території нашої країни скоротився майже в 5 разів, а за експертними оцінками зараз лосів в нашій країні налічується в межах 1-2 тис. голів. Також слід врахувати, що за уявною стабільністю і навіть мінімальним офіційним зростанням поголів'я насправді ховаються жахливі цифри втрат від браконьєрства. Добре відомо, що при мінімальних охоронних заходах і більш-менш стерпних умовах існування популяції лося повинна щорічно збільшуватися на 15%. Це означає, що за п'ять років вона повинна зрости більш ніж у два рази, а за 10 років спеціальної охорони лося, яка за запевненням Державної агенції лісового господарства ведеться в Україні, чисельність лося повинна була б стати просто небувалою - порядку 20 тис. голів. Тоді як за дуже сумнівними офіційними даними збільшення склало не більше 2 тис. голів. Це означає, що навіть, якщо прийняти офіційні дані, то за останні 10 років в Україні було неофіційно відстріляно не менше 15 тис. лосів і це при тому, що квоти, що видавалися на відстріл лося, до недавнього часу складали лише десятки особин на рік.

Відповідно до наказу № 218 Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Лімітів використання мисливських тварин державного мисливського фонду у сезон полювання 2016/2017 років» ліміт на добичу лося склав 292 голів. Це означає, що тільки офіційно буде винищено біля 600 особин, адже добре відомо, що одна ліцензія дозволяє на законних підставах здобути дві особини. Якщо вважати вірною оцінку вчених, згідно якої поголів'я лося в Україні нараховує 1-2 тис. особин, то 600 дорослих особин є просто жахливою втратою. Крім того такий масштаб офіційного полювання на лося широко відкриває ворота до зухвалого браконьєрства.

Пане Міністре, цілком очевидно, що сучасне керівництво Агенції лісового господарства просто не здатне здійснювати рішучу охорону наших лісових багатств. Тому прошу Вас проявити мужність і покласти край

випуск наших природних ресурсів, для чого ввести мораторій на полювання на лося терміном в 25 років.

С. В. Межжерін

Керівник секції ссавців Національної комісії
з ведення Червоної книги,
доктор біологічних наук, професор,
завідувач відділу Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена
Національної академії наук України.

Підпис ір. *С. В. Межжерін*
Засвідчую: зав. відділом кадрів *Муженко В. В.*
Інституту зоології
ім. І.І.Шмальгаузена НАН України
05.10.2016р.